

עזרי מעם השם עושה שמים וארץ

ספר הזהר

שחבר התנא האלקי רבן שמעון בר יוחאי זיע"א

ובו: "ספר הזהר", "זהר חדש", "תקוני הזהר"

מנקד

פְּרִשֵׁת וִיחִי

מבאר בלשון הקדש עם פירוש קל ונחמד למען ירוץ הלומד בו

מחולק ל- תתק"ס (960) קונטרסים

ל"ב כרכים של ל' חלקים

כרך ז' - חלק י"ד

קונטרס 194

מופץ ללא מטרת רווח כלל - לקירוב הגאולה ברחמים

בספרא דא יפקון ביה מן גליהא ברחמי

יחד שבטי ישראל לסיום כל ספר הזהר בדקות ספורות

"קודשא בריך הוא אורייתא וישראל חד הוא"

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"

אדר א' תשע"א לפ"ק - בעיה"ק בית שמש תובב"א

תקונא תמינאה. נפיק חד חוטא דשערי סוחרני
דיקנא, ותליין בשקולא עד טבורא.

תקונא תשיעאה. מתערי ומתערבין שערי דיקנא,
עם אינון שערי דתליין בשקולא, (דתליין) ולא נפקי
דא מן דא.

תקונא עשיראה. (מתערבין) נחתין שערי תחות דיקנא,
וחפין בגרונא תחות דיקנא.

תקונא חד סר. דלא נפקין נימא מן נימא, ומתשערן
בשיעורא שלים.

ספר נפלאות הזוהר

טז) ובמושב לצים לא ישב. איזה מושב לצים זו (לילי"ת) אמם של ערב רב. שהיא מטמאה
כנדה במושבה. וכן ערב רב מטמאים במושבם לצדיקים שיושבים ביניהם
ובתקוני זוהר (תיקון י"ג דף כ"ז ע"ב) על הפסוק אשרי האיש אשר לא הלך בעצת
רשעים וגו' - אשרי ותהלתו של האיש - אשר לא הלך בעצת רשעים, בדרך חטאים
לא עמד ובמושב לצים לא ישב. (תהילים פ"ק א פסוק א)

אשרי האיש. הוא אהי"ה אשר אהי"ה. ראש לכל הראשים ועליה נאמר (שיר ז)
ראשך עליך כפרמל. וזה תפילין של ראש. ודלת ראשך כארגמן. זו תפילין של יד.
ובו משבחים לבת בזה האשרי (ועל פן בראשי"ת שם אשרי שם בת) זה הוא שכתוב (בראשית
ל) באשרי כי אשרוני בנות. {הם הצדיקים שמעלים את השכינה הקדושה} מי זוכה
ליכנס שמה, אשר לא הלך בעצת רשעים. שהיא עצת רעה מצד של עץ הדעת טוב

הקדמה לזוהר תתק"ס חלקים - מבצע "יחד כל ישראל"

ישראל הקדושים והטהורים ה'מה כלולים כל ששים רבוא נשמות בתוך ספר הזוה"ק, בדפנת רבינו הקדוש הרמח"ל זי"ע באגרותיו. ולכן כל אחד יטמין עצמו בספר הזוהר הק' במיוחד בדורנו דרא בתראה ודור אחרון. ובזה (זה חלק ג') דף קנ"ג: ברעיא מהימנא כתב דהוא "תיבת נח" שמציל מפני המבול הנורא. ולזה תקן הרמח"ל זי"ע דיקבצו את כל ישראל ללמוד זוה"ק ובזה יתבטלו כל הגזרות – ויצמחו הישועות בצמיחת קרן דוד במהרה. (ועין בספר זכותא דרשב"י).

כתב בשדי חמד (מערכת מ' סוף כלל קצ"ח) וז"ל: מצוה שעושים אותה הרבה בני אדם בשתפנות, כל אחד נוטל שכר כאילו עשה כולה לבדו, ומטעם זה נוהגים כל בית ישראל לעשות חבורת ש"ס ומחלקים הש"ס בין כמה בני אדם, שכל אחד לוקח מסכת אחת, ועושים סיום פעם אחת בשנה, וכן חבורות שחלקו ביניהם ללמוד סדר משניות, ושורת הדין נותנת שיטול כל אחד ואחד שכר כאילו למד הש"ס כולו, עכ"ל. – שמחת סיום ספר הזהר: הרבי רבי ברוך נכד הבעל שם טוב זיע"א, נהג בכל שנה ושנה ביום ל"ג בעומר לעשות סיום ספרי הזהר הקדוש, ואחר הסיום לקח הספר הזהר בידי קדשו ורקד כמה שעות, ואחרי רקודין דקדשה משמחת היום ומשמחת התורה נשק בפי קדשו את ספר הזהר ואמר בזה הלשון, "איך קען דרך, און דו קענסט מיר" [פירוש: אני מכיר אותך, ואתה מכיר אותי]. (טעמי המנהגים).

קריאת גדולי ירושלים בשנת תרפ"א: מעלת למוד הזהר הקדוש אשר הוא מבטל כל מיני פרעניות וגזרות קשות ורעות ומותנא וחרבא ובזה מעלמא... לשקד על למוד הזהר לגמור בארץ ובחוצה לארץ אלף סיומים... וברור כי גם אנשי חוץ לארץ יעלה הלמוד שלהם עם אנשי עיר הקדש במסלת בית קדש הקדשים בסוד כל ישראל ערבים זה בזה, ונכנס לשנה חדשה שנת גאלה וישועה ברחמים על עמו ישראל ועל כל העולם כולו... סיום זהר לעלוי מזל עם ישראל ולבטל כל הצרים אותם עליונים ותחתונים, ויפר עצת אויבינו ויקלקל מחשבותם ולא תעשינה ידיהם תושיה, וישראל ישכן לבטח ונראה בנחמת ציון, ובמהרה יתקיים "וקראתם דרור בארץ" אב"ר.

הלומדים בחבורה – כל אחד כמה דקות ומשתתפים ומתאחדים ברצונם, עולה להם לפולם שלמדו כל הזוה"ק, וכך נוכל בשבע דקות לעשות סיומי זוהר לאלפים, ויתקיים בנו דברי הנביא ישעיה (פרק ס' כ"ב) "הקטן יהיה לאלף" שאפילו בדורנו הנמוך – יוכל להחשב לשר האלף, שסים כל הזוה"ק, ובפלא יועץ (ערך רבים) כתב: וכמה מעלות טובות לתורה דרבים ותפלה דרבים וכל מצוה הנעשית ברבים, הנה כי בן ראוי לכל אדם להתחבר עם יראי ה' וחושבי שמו ולקיים מאמר דוד המלך ע"ה (תהילים קי"ט ס"ג) "חבר אני לכל אשר יראוך". עכ"ל.

על סיום "כל ספר הזהר" בגירסא מצינו מנהג ישראל לעשות אז סעדת מצוה ולפטר בכורים מתענית בערב פסח. (ספר דרך ארץ מנהגי יהודי ארם צובה חלק א' עמוד כ"ז). (ועין בשו"ת פרחי כהונה חלק אר"ח סי' י"ג)... וממילא כל שכן בלמוד הזוהר

עלינו לשמוח בסיום למודו, שזכות לימוד הזוהר הוא הדבר היחיד להוציאנו מעבדות לחרות כנזכר בזוהר הקדוש, ועוד שהזוהר מלא על גדולתו ממשניות, ובכלל מסכתות נחשב, וזה הוא בכלל סעודת מצוה, עכ"ד.

ובספר תולדות קול יהודה (אות ל"ג) איתא עובדא: דפעם אחת ביומי דאב קודם היום עשה סעודת סיום ואכלו בשר, ושאלו אותו על מה עשה סיום, והשיב כי סים את הספר הקדוש עשרה מאמרות להרמ"ע מפאנו ז"ל, וכן במנהגיו (שם אות קכ"ט), פעם אחת במוצאי תשעה באב אכל בשר, ואמר שיש לו סיום על ספר פרי עץ חיים (להאר"י הקדוש), ע"כ. ובספר סוד ה' מבאר: ועל פי דברי הפסא מלך והבן איש חי ועוד – מעלת הלמוד בזוה"ק, שהלמוד ממש נתהפך לאיש חדש וטהור, ומתמלא שמחה בכל רגע בלומדו, ובנודאי בסיים כל חלק, כמו ספר התיקונים, זהר על התורה, וזוהר חדש, עלינו לשמוח ולעשות סעודה גדולה על כל חלקי הזוהר ובנודאי על האדרא הקדושה שבלמוד האדרא הקדושה זוהר שהרשב"י בכבודו ובעצמו בא מעטר כמלך ויושב ומקשיב בקולו בשלומד האדרא.

כתב המקבל הקדוש רבי אברהם אזולאי זי"ע א זקנו של החיד"א בשם המקבל הרב אברהם גלאנטי זי"ע, בספרו "אור החמה" על ה"אדרא דמשפנא" (שבפרשת משפטים דף קכ"ג ע"ב), וזה לשון קדשו: אפילו עוד היום אחר שנפטר רשב"י מבינינו, כל זמן שאנו עוסקים בדברי האדרא, "אתער" בא רבי שמעון מעטר כמלך בעטרותיו בראש, ויושב בגוון, עכ"ל. האם יש שמחה גדולה מזו, על כן ראוי לעשות סעודת מצוה. ובנודאי כאשר יבקש ויתפלל בזכות הרשב"י תתקבל תפלתו ותעשה בקשתו, ומבאר בכתבי האר"י (שער הפסוקים, שיר השירים): "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני": ראשי תבות ח' בירים מ' קשיבים ל' קולך ה' שמיעני, הוא חמלה, כמו שדרשו בזוהר בפרשת שמות (דף י"ב ע"ב), על פסוק והנה נער בוכה ותחמל עליו וגו', והבן זה, עכ"ל. ובזהר שם בארו שהשכינה חומלת כאשר חוזרים בתשובה, שקודם קטרגה מדת הדין על בטול תורה, וכאשר חוזרים בתשובה ומתקנים, מיד חומלת השכינה הקדושה, ונשמעת התפילה ועל דרך דברי האר"י כאשר משתף עצמו עם הציבור בלמודו, אז מעורר את השכינה הקדושה לחמל עליו ולשמע תפלתו ולעשות בקשתו לטובה. ובאור החיים הקדוש כתב דגואל הראשון הוא גואל האחרון כמו שאמרו בזוה"ק מ'ה ש'היה ה'א – ראשי תבות משה – שיהיה, שהוא הגואל האחרון. (אפשר לרמז דהרשב"י נשמת משה ובזכותו נגאל), ואין משה רבינו ע"ה מוסר התורה רוצה לגאול עם של בטלנים, עכ"ד האור החיים הקדוש זי"ע א. ובזה"ק קראו למי שלא לומד סודות התורה ולכלל הפחות למוד בקריאה זוה"ק, עם הארץ, ובגללו מתעבב הגאולה רח"ל. על כן פלנו צריכים להתחזק ולהתאחד בלמוד הקדוש הזה. וברוך ה' שזכינו בדרךנו להתחבר כלל ישראל עם "מפעל הזוהר העולמי" העובד ללא לאות ללא מטרות רוח, ולקח על שכמו משא ועול החובות למען הקים השכינה הקדושה ולשמוח לאבינו שבשמים – על כן אחי! כל אחד יכלל בלמוד הנשגב הזה למען פדות השכינה הקדושה ולמען פדות נפשנו ופדות עמו ישראל בקרוב בימינו ברחמים, אכ"ר.

תפלה קדם למוד האהר הקדוש

רבון העולמים ואדוני האדונים, אב הרחמים והסליחות. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בקדך ובהשתחויה, שנקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו, אשר עשית עמנו חסד גדול כזה. על כן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, שתמחול, ותסלח, לכל חטאתינו ועוונותינו, ואל יהיו עוונותינו מכדילים בינינו לביניך. ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתכוננו לבבינו ליראתך ואהבתך, ותקשיב אזניך לדברינו אלה, ותפתח לבבינו הערל בסודות תורתך, ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך פריח ניחוח. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל בחינתינו, ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריה אלה בעולם. וזכותם, וזכות אבותם, וזכות תורתם, ותמימותם, וקדשם, יעמוד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים. כמאמר נעים זמירות ישראל "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותבונה: (תפלה מהאר"ל)

לשים יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו, ליחדא שם יוד כ"י בוא"ו כ"ן ביהודא שלים, על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל לאקמא שכינתא מעפרא, ולעלוי שכינת עוינו אם הבנים שמחה. הריני מקשר עצמי בלימוד הקדוש הזה בנשמות כל התנאים והצדיקים הפתובים בזוהר הקדוש ובראשם התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו. ועל ידי זה תתקיים תפלת דוד המלך עליו השלום (תהלים סא, ד-ה) כי היית מחסה לי מגדל עז מפני אויב. אגורה באהלה עולמים אחסה בסתר כנפיה סלה. ואזפה שבלימודינו זה יהיו שפתותיהם דובבות בקבר, למען שמו באהבה לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו. ובהדין ספרא ספר האהר, יפקון ישראל מן גלותא ברחמי, יראה אל עבדיך פעלה והדרה על בניהם. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו, ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו (תהלים צ, טז-יז). (סוד ה')

תפלה לרפואות וישועות

הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעה כמזה, והריני אוהב כל אחד מבני ישראל כנפשי ומאדי, והריני מזמין את פי ללמוד בספר הזהר הקדוש לזכות ... כב"פ (וכאן יפרט בקשתו) [לרפואות...] [ישועות ...] [לבנים ...] השם ישלח דברו יחזקהו [וירפאהו ברפואת הנפש ורפואת הגוף ברמ"ח אבריו ושם"ה גידיו בתוך שאר חולי ישראל ויארירי ימיו ושנותיו בנעימים] [ויזשיעהו בדבר ישועה ורחמים ...] אמן סלה.

תקונא תריסר. דלא תליין שערי על פומא, ופומא
אתפני מכל סטרוי, וינאן שערי סחור סחור ליה.

תקונא תליסר. דתליין שערן בתחות דיקנא, מכאן
ומכאן, ביקרא יאה, ביקרא שפירא. מחפין
עד טבורא. לא אתחזי (ס"א לאתחזא) מכל אנפי
תקרובא דבוסמא, בר אינון תפוחין שפירין חורין,
דמפקין חין לעלמא, ומחזין חדו לזעיר אפין.

בתליסר תקונין אליו, נגדין ונפקין תליסר מבוועין
דמשח רבות, ונגדין לכל אינון דלתפא.
ונהרין בההוא משחא. ומשיחין מההוא משחא,
דבתליסר תקונין אליו. בתליסר תקונין אליו אתרשים

ספר נפלאות הזוהר

ורע. (מי הרשעים. זה סמא"ל ונחש) ובדרך חטאים לא צמד. איזה דרך חטאים. זו שנאמר
בה (משלי ל) בן דרך אשה מנאפת אכלה ומחתה פיה וגו'. ובמושב לצים לא ישב.
איזה מושב לצים זו (לילית) אדם של ערב רב. שהיא מטמאה כנדה במושבה. וכן
ערב רב (מטעמי הזוהר) (1) מטמאים {1} {א} במושבם לצדיקים שיושבים ביניהם,
כנדה. ומי שמתדבק באותו אשרי. שהוא הפתר והראש של התורה. נאמר בו והיה
כעץ שתול על פלגי מים. וזה עץ החיים שנאמר בו ועלהו לא יבול {3}: (נתיבי
הזוהר): {א}

היות וחז"ל גילו לנו שהערב רב הם המעפכים את ביאת המשיח, וכל הצרות
מחמתם, והזוהר הקדוש מלא מזה בהרבה מקומות, לקטנו מראה מקומות נרחב
ובקיף נפלא: (ראה נתיבי הזוהר בהוספות אות א). (מטעמי הזוהר) (1)

שואלים, מי נצח בדין? אומר להם הקדוש ברוך הוא, אלה שמוציאים בידיהם את הסימנים שלי, הם נצחו בדין.

ביום הזה יוצאים ישראל ברשם המלך, בתשבחות ההלל, נגנסיס לספה, אתרוג בשמאל, לולב בימין. כלם רואים שישיראל רשומים ברשומי המלך הקדוש, פותחים ואומרים, (תהלים קמז) אשרי העם שפכה לו אשרי העם ש' אלהיו.

עד כאן חדות הכל, חדות האורחים, ואפילו אמות העולם שמחים בחדוה ומתברכים ממנה, ולכן מקריבים בכל יום עליהם להטיל עליהם שלום, ויתברכו מאתנו. מפאן והלאה יום אחד של המלך העליון ששמו בהם בישראל, שכתוב (במדבר כט) ביום השמיני עצרת תהיה לכם. שהרי יום זה מן המלך בלבדו חדותו לישראל. משל למלך שהזמין אורחים וכו'.

רבי שמעון פתח ואמר, אני חבצלת השרון שושנת העמקים. כמה חביבה כנסת ישראל לפני הקדוש ברוך הוא, שהקדוש ברוך הוא משבח אותה, והיא משבחת אותו תמיד. וכמה משבחים ומזמרים מזמינה תמיד לקדוש ברוך הוא. אשרי חלקם של ישראל שאחוזים בו בגורל החלק הקדוש, כפתיב (דברים לב) כי חלק ה' עמו וגו'. אני חבצלת השרון - זו כנסת ישראל, שעומדת ביפי של גוי בגן עדן. השרון - שהיא שרה ומשבחת את המלך העליון.

דבר אחר, אני חבצלת השרון - שרצה להיות משקה מהשקית הנחל העמק, מקור הנחלים, פנאמר והיה השרב לאגם. נ"א

ואתרוג, ולא ידעי מאן נצח דינא. מלאכי עלאי שאלו מאן נצח דינא. קדשא בריך הוא אומר להו, אינון דמפקי בידיהו סימנין דילי, אינון נצחין דינא.

בהאי יומא, נפקי ישראל ברשומי דמלכא, בתושבחתא דהלילא. עאלין בספה, אתרוג בשמאלא, לולב בימינא. חמאן פלהו, דישיראל רשימין ברשימין דמלכא קדישא. פתחי ואמרי, (תהלים קמז) אשרי העם שפכה לו אשרי העם ש' אלהיו.

עד כאן חדותא דכלא, חדותא דאושפיזין, ואפילו אומות העולם חדאן בחדותא, ומתברכין מנה. ועל דא קרבנין בכל יומא עליהו, לאטלא עליהו שלם, ויתברכון מינן. מפאן ולהלאה, יומא חד, דמלכא עלאה, דחדדי בהו בישראל. דכתיב, (במדבר כט) ביום השמיני עצרת תהיה לכם. דהא יומא דא מן מלכא בלחודוי, חדותא דיליה בישראל. למלכא דזמין אושפיזין וכו'.

רבי שמעון פתח ואמר, (שיר השירים ב) אני חבצלת השרון שושנת העמקים, כמה חביבה כנסת ישראל קמי קדשא בריך הוא, דקדשא בריך הוא משבח לה, והיא משבחת ליה תדיר, וכמה משבחין ומזמרינ אומינת ליה תדיר לקדשא בריך הוא. זכאה חולקהון דישיראל, דאחידן ביה בעדבא דחולקא קדישא. כמה דכתיב, (דברים לב) כי חלק ה' עמו וגו'. אני חבצלת השרון, דא כנסת ישראל, דקיימא בשפירו דנוי בגנתא דעדן. השרון, דהיא שרה ומשבחת למלכא עלאה.

דבר אחר אני חבצלת השרון, דבעיא לאשקאה משקיו דנחלא עמיקא, מבועא דנחליו. כמה דאת אמר, (ישעיה לה) והיה

(ישעיה לג) וְהָיָה הַשָּׁרוֹן כְּעֶרְבָה שׁוֹשְׁנַת
הָעֵמָקִים - שְׁעוּמָדַת בְּעֵמֶק הַכֹּל.
מִי הֵם הָעֵמָקִים? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(תהלים קל) מִמַּעַמְמָקִים קָרְאֵתִיךָ ה'!
חֲבַצְלַת הַשָּׁרוֹן. חֲבַצְלַת - מאוֹתוֹ
מָקוֹם שֶׁל הַשְּׁקָאָת הַנְּחָלִים
שְׂוִיצוּאִים וְלֹא פּוֹסְקִים לְעוֹלָמִים.
שׁוֹשְׁנַת הָעֵמָקִים - שׁוֹשְׁנָה
מֵאוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁנֶּקְרָא עִמָּק הַכֹּל,
נִסְתָּר מִכָּל הַצִּדִּידִים.

בֹּא רֹאֵה, בַּתְּחִלָּה יִרְקָה
בְּחֲבַצְלַת, שֶׁהַעֲלִים שְׁלֵה יִרְקִים,
אַחֵר כִּף שׁוֹשְׁנָה אֲדָמָה בְּגוֹנִים
לְבָנִים. שׁוֹשְׁנָה בְּשִׁשָּׁה עָלִים.
שׁוֹשְׁנַת - שֶׁמִּשְׁתַּנֵּיט מִגֶּזֶן לְגֶזֶן
וּמִשְׁנָה אֶת גִּוְוָהָ.

שׁוֹשְׁנַת - בַּתְּחִלָּה חֲבַצְלַת. בְּזִמָּן
שְׂרׁוּצָה לְהַזְדַּוּג בְּמִלֵּךְ נִקְרָאת
חֲבַצְלַת, אַחֵר שֶׁנֶּדְבָקָה עִם
הַמִּלֵּךְ בְּאוֹתָן נְשִׁיקוֹת הִיא
נִקְרָאת שׁוֹשְׁנַת, מִשׁוּם שֶׁכְּתוּב
(שיר ה) שִׁפְתוֹתַי שׁוֹשְׁנִים. שׁוֹשְׁנַת
הָעֵמָקִים - שֶׁהִיא מִשְׁנָה אֶת
גִּוְוָהָ לְפַעְמִים לְטוֹב וּלְפַעְמִים
לְרַע, לְפַעְמִים לְרַחֲמִים וּלְפַעְמִים
לְדִין.

וְתֵרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ
לְמֵאֲכָל וְכִי תֵאָוָה הוּא לְעֵינַיִם
(בראשית ב). בֹּא רֹאֵה, שֶׁהָרִי בְּנִי
אֲדָם לֹא מִסְתַּפְּלִים וְלֹא יוֹדְעִים
וְלֹא מִשְׁגִּיחִים בְּשִׁעָה שֶׁבָּרָא
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם
וְכִבֵּד אוֹתוֹ בְּכִבּוּד עֲלִיוֹן, רִצָּה
מִמֶּנּוּ לְהַדְבִּק בּוֹ כְּדֵי שִׁמְצָא
יְחִידִי, וּבִלְבַב יְחִידִי, וּבְמָקוֹם שֶׁל
דְּבִקוּת יְחִידָה שְׁלֵא מִשְׁתַּנָּה וְלֹא
מִתְהַפֵּף לְעוֹלָמִים בְּאוֹתוֹ קָשֶׁר
יְחִיד שֶׁהַכֹּל נִקְשֶׁר בּוֹ. זֶהוּ
שֶׁכְּתוּב וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגֶּן.

אַחֵר כִּף סְטוּ מִדְּרָךְ הָאֲמוּנָה
וְעִזְבוּ אֶת הָעֵץ הַיְחִידִי, הַעֲלִינָה
מִכָּל הָאֵילָנוֹת, וּבִאֵי לְהַדְבִּק
בְּמָקוֹם שֶׁמִּשְׁתַּנָּה וּמִתְהַפֵּף מִגֶּזֶן
לְגֶזֶן וּמִטוֹב לְרַע וּמִרַע לְטוֹב,

הַשָּׂרֵב לְאַגֵּם. (נ"א) (ישעיה לג) וְהָיָה הַשָּׁרוֹן כְּעֶרְבָה שׁוֹשְׁנַת
הָעֵמָקִים, דְּקִיּוּמָא בְּעֵמִיקָתָא דְכָלְא. מֵאֵן
אֵינוֹן עֵמָקִים. כְּמָה דְאַתָּ אָמַר, (תהלים קל)
מִמַּעַמְמָקִים קָרְאֵתִיךָ ה'! חֲבַצְלַת הַשָּׁרוֹן.
חֲבַצְלַת, מֵהֵהוּא אַתָּר, דְּשִׁקְיוֹ דְּנִחְלִין נִפְקִין
וְלֹא פְסִקִין לְעֵלְמִין. שׁוֹשְׁנַת הָעֵמָקִים,
שׁוֹשְׁנָה מֵהֵהוּא אַתָּר דְּאִקְרִי עֵמִיקָא דְכָלְא,
סְתִים מִכָּל סְטָרִין.

הָא חֲזִי, בְּקִדְמִיתָא יִרְקָא כְּחֲבַצְלַת, דְּטִרְפִין
דִּילָה יִרְוּקִין. לְבַתָּר שׁוֹשְׁנַת, סוּמְקָא
בְּגוֹוִנִין חוֹוִרִין. שְׁשֻׁנָה בְּשִׁית טִרְפִין, שְׁשֻׁנָה,
דְּאַשְׁתַּנִּיאת מְגוּוֹנָא לְגוּוֹנָא, וְשִׁנִּיאת גְּוִוָּנָהָ.
שְׁשֻׁנָה, בְּקִדְמִיתָא חֲבַצְלַת, בְּעֵדְנָא דְבַעֲיָא
לְאַזְדַּוּגָא בֵּיה בְּמִלְכָּא, אִקְרִי
חֲבַצְלַת. בְּתֵר דְּאַתְדַּבְּקַת בֵּיה בְּמִלְכָּא בְּאֵינוֹן
נְשִׁיקִין, אִקְרִי שְׁשֻׁנָה. בְּגִין דְּכְתִיב, (שיר השירים ה)
שִׁפְתוֹתַי שׁוֹשְׁנִים. שְׁשֻׁנָה הָעֵמָקִים דִּהִיא
מִשְׁנִיָּא גְּוִוָּנָהָ, זְמַנִּין לְטַב, וְזְמַנִּין לְבִישׁ,
זְמַנִּין לְרַחֲמִי, זְמַנָּא לְדִינָא.

וְתֵרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמֵאֲכָל וְכִי תֵאָוָה
הוּא לְעֵינַיִם. (בראשית ג) הָא חֲזִי, דִּהִיא
בְּנִי נִשָּׂא לֹא מִסְתַּפְּלִין, וְלֹא יוֹדְעִין, וְלֹא
מִשְׁגִּיחִין. בְּשִׁעָתָא דְּבָרָא קִדְשָׁא בְּרִין הוּא
לְאָדָם, וְאוֹקִיר לִיה בִּיקִירוֹ עֲלָאָה, בְּעָא מְגִיָּה
לְאַתְדַּבְּקָא בֵּיה בְּגִין דִּישְׁתַּפַּח יְחִידָאִי, וּבִלְכָּא
יְחִידָאִי, וּבְאַתָּר דְּדְבִקוּתָא יְחִידָאִי, דְּלֹא (דף
רכא ע"ב) אֲשַׁתְּנִי, וְלֹא מִתְהַפֵּף לְעֵלְמִין, בִּהֵהוּא
קְשׁוּרָא יְחִידָא, דְּכָלְא בֵּיה אֶתְקַשֵּׁר, הָדָא הוּא
דְּכְתִיב, (בראשית ב) וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגֶּן.

לְבַתָּר סְטוּ מֵאַרְחָא דְמֵהִימְנוּתָא, וְשִׁבְקוּ
אֵילָנָא יְחִידָאִי, עֲלָאָה מִכָּל אֵילָנִין.
וְאַתּוּ לְאַתְדַּבְּקָא בְּאַתָּר דְּמִשְׁתַּנִּי, וּמִתְהַפֵּף
מְגוּוֹנָא לְגוּוֹנָא וּמִטַּב לְבִישׁ וּמִבִּישׁ לְטַב.

וירדו מלמעלה מטה, ונדבקו למטה בשנויים רבים, ועזבו את האילן היחידי העליון מכל האילנות. זהו שכתוב (קהלת ז) אשר עשה האלהים את האדם ישר וגו'.

ודאי שאז התהפך לבם באותו הצד ממש, לפעמים לטוב לפעמים לרע, לפעמים לרחמים לפעמים לדין. בדבר הזה נדבק בו ודאי, בקשו חשבונות רבים ונדבקו בהם.

אמר לו הקדוש ברוך הוא, אדם, עובת חיים ונדבקת במות. חיים - שכתוב ועץ החיים בתוך הגן, שנקרא חיים, שמי שאוחז בו לא טועם מות לעולמים. נדבקת בעץ אחר - הרי ודאי המות כנגדך. זהו שכתוב (משלי ה) רגליה ירדות מות, וכתוב (קהלת ז) ומצא אני מר ממות את האשה. ודאי שנדבק במקום המות ועזב מקום החיים. משום כך נגזר עליו ועל כל העולם מות.

אם הוא חטא, מה חטאו כל העולם? אם תאמר שכל העולם אכלו מהעץ הזה וזה קרא לכלם - לא כך! אלא בשעה שאדם עמד על רגליו, ראו אותו כל הבריות ופחדו מלפניו, והיו נוסעים אחריו כעבדים אחר המלך, והוא אמר להם: אני ואתם (תהלים צה) באו נשתחוו ונכרעה וגו'. וכלם הלכו אחריו. כיון שראו שאדם משתחוה למקום זה ונדבק בו, פלם נמשכו אחריו, וגרם מות לכל העולם.

ואז השתנה האדם לכמה גונים, לפעמים דין לפעמים רחמים, לפעמים מות לפעמים חיים, ולא עומד בקיום תמיד באחד מהם, משום שאותו מקום גרם לו, ולכן נקרא חרב המתהפכת,

ונחת מעילא לתתא, ואתדבקו לתתא בשנויין סגיאין. ושבקו אילנא יחידא, עלאה מכל אילנין. הדא הוא דכתיב, (קהלת ז) אשר עשה האלהים את האדם ישר וגו'.

ודאי כדין אתהפך לפייהו, בההוא סטרא ממש, זמנין לטב, זמנין לביש, זמנין לרחמי, זמנין לדנא. בהאי מלה דאתדבקו בה ודאי, (קהלת ז) בקשו חשבונות רבים, ואתדבקו בהו.

אמר ליה קדשא בריך הוא, אדם, שבקת חיי ואתדבקת במותא. חיי, דכתיב ועץ החיים בתוך הגן, דאקרי חיים. דמאן דאחיד ביה, לא טעים מותא לעלמין. אתדבקת באילנא אחרא, הא ודאי מותא הוא לקבלך. הדא הוא דכתיב, (משלי ה) רגליה יורדות מות, וכתוב, (קהלת ז) ומצא אני מר ממות את האשה. ודאי באתר דמותא אתדבק, ושבק אתר דחיי. בגין כך אתגזר עליה ועל כל עלמא מותא.

אי הוא חטא, כל עלמא מה חטו. אי תימא, דכל עלמא אכלי מאילנא דא, ואתרמי לכלא. לאו הכי. אלא בשעתא דאדם קאים על רגלוי, חמי ליה בריין פלהו, ודחילו מקמיה, והוו נטלין אבתריה, כעבדין בתר מלכא. והוא אמר לון, אנא ואתון, (תהלים צה) באו נשתחוו ונכרעה וגו'. ואזלו כלהו אבתריה. כיון דחזו דאדם סגיד להאי אתר, ואתדבק ביה, פלהו אתמשכו אבתריה וגרים מותא לכל עלמא.

וכדין אשתני אדם לכמה גונין, זמנין דינא, זמנין רחמי זמנין מותא, זמנין חיי. ולא קאים בקיומא תדיר בחד מנייהו, בגין דההוא אתר גרים ליה. ועל דא אקרי, חרב

המתהפכת, המתהפכת מצד זה לצד זה, מטוב לרע, מרחמים לדין, משלום לקרב, מתהפכת היא בכל, טוב ורע, שפתיב (בראשית ב) ועץ הדעת טוב ורע.

והמלך העליון, לרחם על מעשיו, הוכיח אותו ואמר לו, ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו וגו'. והוא לא קבל ממנו ונמשך אחר אשתו, וגרש לעולמים, שהרי אשה עולה למקום (למקום זה) ולא יותר, והאשה גרמה מות לכל.

בא ראה, לעולם הבא פתיב (ישעיה סה) כי בימי העץ ימי עמי. בימי העץ - אותו שנודע באותו הזמן. פתיב (שם כה) בלע הפות לנצח ומחה ה' אלהים דמעה מעל כל פנים וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ וגו'.

ויקרבו ימי ישראל למות. שנינו, אמר רבי חייא, פתיב ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה. שם בקיומו יעקב, וכאן במיתתו ישראל, שפתיב ויקרבו ימי ישראל למות. אמר רבי יוסי, כן הוא ודאי, שהרי לא כתוב ויקרב יום ישראל למות, אלא ימי, וכי בכמה ימים מת בן אדם? והרי בשעה אחת, ברגע אחד מת ויוצא מן העולם.

א"ל כן למדנו, כשהקדוש ברוך הוא רוצה להשיב אליו את רוחו, כל אותם ימים שעומד בן אדם בעולם הזה נפקדים לפניו ונכנסים בחשבון, ויכשנקריבים לפניו להכנס בחשבון, מת האדם, ומשיב הקדוש ברוך הוא אליו את רוחו. אותו ההכל שהוציא ונפח בו, משיב אותו אליו.

אשרי חלקו של אותו אדם שימיו התקרבו אל המלך בלי בושה, ולא נדחה יום אחד מהם.

המתהפכת, המתהפכת מסטרא דא לסטרא דא, מטב לביש, מרחמי לדינא, משלם לקרבא, מתהפכת היא בכלא. טב ורע דכתיב, (בראשית ב) ועץ הדעת טוב ורע.

ומלכא עלאה, לרחמא על עובדיו, אוכח ליה, ואמר ליה, ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו וגו', והוא לא קביל מניה, ואתמשך בתר אתתיה, ואתתרף לעלמין. דהא אתתא לאתרא (ס"א לאתר דא) סלקא ולא יתיר, ואתתא גרים מותא לכלא.

הא חזי, לעלמא דאתי כתיב, (ישעיה סה) כי בימי העץ ימי עמי, בימי העץ, ההוא דאשתמודעא, ביה זמנא פתיב, (ישעיה כה) בלע הפות לנצח ומחה ה' אלהים דמעה מעל כל פנים וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ וגו'.

ויקרבו ימי ישראל למות. תאנא, אמר רבי חייא, פתיב ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה, התם בקיומיה יעקב, והכא במיתתיה ישראל. דכתיב, ויקרבו ימי ישראל למות. אמר רבי יוסי, הכי הוא ודאי, דהא לא כתיב ויקרב יום ישראל למות, אלא ימי, וכי בכמה יומי מית בר נש, והא בשעתא חדא, ברגעא חדא, מית ונפיק מעלמא.

א"ל הכי תאנא, כד קדשא בריך הוא בעי לאתבא רוחיה ליה, פל אינון יומין דקאים בר נש בהאי עלמא, אתפקדן קמיה, ועאלין בחושבנא. וכד אתקריבו קמיה למיעל בחושבנא, מית בר נש, ואתיב קדשא בריך הוא רוחיה ליה, ההוא הבל דאפיק ונפח ביה, אותביה לגביה.

וכאה חולקיה דההוא בר נש, דיומוי אתקריבו גבי מלכא בלא כסופא, ולא דחי יומא מנייהו לבר, דישבח בההוא יומא,

החוצה שִׁמְצָא שְׂבָאוֹתוֹ יוֹם שְׁנַעֲשֶׂה בּוֹ חֵטָא, לָכֵן כְּתוּב בְּצִדִּיקִים קָרִיבָה. [ואיד' יקרב] מִשּׁוּם שֶׁקְרִיבִים יָמֵיו לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ בְּלִי בּוֹשָׁה.

או" לְרָשָׁעִים, שֶׁלֹּא כְּתוּב בָּהֶם קָרִיבָה, וְאִיד' יקרבו הַיָּמִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, שֶׁהָרִי כָּל יָמָיו נִמְצָאוּ בְּחֵטְאֵי הָעוֹלָם, וְלָכֵן לֹא יקרבו לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְלֹא יָמָיו לִפְנֵי וְלֹא יִזְכְּרוּ לַמַּעֲלָה, אֲלָא הֵם מִתְפָּלִים מִתּוֹכָם, עָלֵיהֶם כְּתוּב (משלי ד') דָּרָךְ רָשָׁעִים כְּאֶפְסָלָה לֹא יִדְעוּ בָמָּה יִכְשָׁלוּ.

וְכַאֵן וַיִּקְרְבוּ יָמֵי יִשְׂרָאֵל לְמוֹת וְדַאי, בְּלִי בּוֹשָׁה, בְּשִׁלְמוֹת, בְּחֻדָּה שְׁלֵמָה, וּמִשּׁוּם כִּךְ יָמֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָיָה יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר שְׁלֵם מִיַּעֲקֹב, וְאִם תֹּאמַר, הָרִי כְּתוּב (בראשית כח) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם, שְׁלָם? שְׁלָם הָיָה, אָבֵל לֹא שְׁלָם בְּדִרְגָּה עֲלִיוֹנָה כְּמוֹ יִשְׂרָאֵל.

שְׁנִינֵי, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּשַׁעֲרֵי שִׁמְיָ הָאָדָם נִפְקָדִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, יֵשׁ צָדִיק שֶׁנִּפְקָדִים יָמָיו, וְהֵם רְחוּקִים מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ, וְיֵשׁ צָדִיק שֶׁכָּאֲשֶׁר נִפְקָדִים יָמָיו, הֵם קְרוֹבִים וּסְמוּכִים לַמֶּלֶךְ וְלֹא מְרַחֲקִים, נִכְנָסִים בְּלִי בּוֹשָׁה וַיִּקְרְבוּ לַמֶּלֶךְ. אֲשֶׁרִי חִלָּקִם. וְהוּא שְׂכֵתוֹב וַיִּקְרְבוּ יָמֵי יִשְׂרָאֵל לְמוֹת.

וַיִּקְרָא לְבָנוֹ לְיוֹסֵף. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְכִי שָׁאֵר הַשְּׂבָטִים לֹא בָּנִיו הֵם? אֲלָא, אָמַר רַבִּי אַבָּא, יוֹסֵף הָיָה בְּנוֹ יוֹתֵר מִכָּלֶם, שְׁנִינֵי, בְּשַׁעֲרֵי שְׁאֵשֶׁת פּוֹטִיפָר דְּחִקָּה אֶת יוֹסֵף, מִה כְּתוּב? וַיָּבֹא הַבֵּיתָה לַעֲשׂוֹת מְלָאכָתוֹ וְאִין אִישׁ מֵאֲנָשֵׁי הַבֵּיתָה. פְּסוּק זֶה הָיָה צָרִיךְ לְכַתֵּב וְאִין אִישׁ בְּבֵיתָה, מִה זֶה מֵאֲנָשֵׁי הַבֵּיתָה? אֲלָא לְהַכְלִיל אֶת דְּמוּתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב שֶׁהָיָה שֵׁם וּנְמָצָא שֵׁם, וּמִשּׁוּם כִּךְ מֵאֲנָשֵׁי

דְּאִתְעֵבִיד בֵּיהּ חוּבָא. בְּגִין כִּךְ, כְּתִיב בְּצִדִּיקָא, קָרִיבָה. (וְסִיד יקרביו) מִשּׁוּם דְּקָרִיבֵי יוֹמוֹי קָמִי מַלְכָּא, בְּלֹא כְּסוּפָא.

וְוִי לְרָשָׁעִיא, דְּלֹא כְּתִיב בָּהוּ קָרִיבָה, וְהִיד' יקרבון יוֹמֵי קָמִי מַלְכָּא, דְּהָא כָּל יוֹמוֹי בְּחוּבֵי עֲלָמָא אֲשַׁתְּכַחוּ. וּבְגִינֵי כִךְ לֹא יקרבון קָמִי מַלְכָּא, וְלֹא יתְמַנּוּן קָמִיָּה, וְלֹא יזְכְּרוּ לַעֲלִיא, אֲלָא אֵינוֹן שְׁצִיאָן מִגּוֹוִיָּהוּ. עֲלִיָּיהוּ כְּתִיב, (משלי ד') דָּרָךְ רָשָׁעִים כְּאֶפְסָלָה לֹא יִדְעוּ בָמָּה יִכְשָׁלוּ. (דף רכב ע"א).

וְהָכָא וַיִּקְרְבוּ יָמֵי יִשְׂרָאֵל וְדַאי, בְּלֹא כְּסוּפָא, בְּשִׁלְמוֹתָא, בְּחֻדּוֹתָא שְׁלִים. וּבְגִינֵי כִךְ, יָמֵי יִשְׂרָאֵל, דְּהָוָה שְׁלִים יִתִּיר יִשְׂרָאֵל מִיַּעֲקֹב. וְאִי תִימָא, וְהָא כְּתִיב, (בראשית כח) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם, שְׁלִים הָוָה, וְלֹא שְׁלִים בְּדִרְגָּא עֲלָאָה כְּיִשְׂרָאֵל.

הַנִּבֵּא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּשַׁעֲרֵי דְיוֹמוֹי דְּבַר נֶשׁ אֲתַפְקִידֵן קָמִי מַלְכָּא, אֵית זַפָּאָה דְּאִתְפַּקְדֵן יוֹמוֹי וּרְחִיקִין מִקָּמִי מַלְכָּא. וְאֵית זַפָּאָה, דְּכַד מִתְפַּקְדֵן יוֹמוֹי, קָרִיבִין וּסְמִיכִין לְמַלְכָּא, וְלֹא מְתַרְחִקִין. בְּלֹא כְּסוּפָא עֲאֵלִין, וַקְרִיבִין לְמַלְכָּא. זַפָּאָה חוֹלְקָהוֹן. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, וַיִּקְרְבוּ יָמֵי יִשְׂרָאֵל לְמוֹת.

וַיִּקְרָא לְבָנוֹ לְיוֹסֵף, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְכִי שָׁאֵר שְׂבָטִין לֹאוּ בְּנוֹי אֵינוֹן. אֲלָא אָמַר רַבִּי אַבָּא, יוֹסֵף בְּנוֹ הָוָה יִתִּיר מִכָּלֶהוּ. דְּתַנִּינֵן, בְּשַׁעֲרֵי דְאַנְתְּתִיָּה דְפוֹטִיפָר דְּחִקָּה לִיָּה לְיוֹסֵף, מִה כְּתִיב, (בראשית לט) וַיָּבֹא הַבֵּיתָה לַעֲשׂוֹת מְלָאכָתוֹ וְאִין אִישׁ מֵאֲנָשֵׁי הַבֵּיתָה. הָאִי קָרָא הָכִי מִיבְעֵי לִיָּה, וְאִין אִישׁ בְּבֵיתָה. מִהוּ מֵאֲנָשֵׁי הַבֵּיתָה. אֲלָא לְאֶכְלָלָא דְיוֹקְנָא דְיַעֲקֹב, דְּהָוָה תָּמֵן וְאֲשַׁתְּפַח תָּמֵן. וּבְגִינֵי כִךְ מֵאֲנָשֵׁי הַבֵּיתָה, אָבֵל אִישׁ אַחֲרָא הָוָה תָּמֵן.

בין דסליק יוסף עינוי, ויחמא דיוקנא דאבוי,
יתבי בקיומיה, ותב לאחורא.

הא חזי, מה כתיב, (בראשית לט) וימאן ויאמר
אל אשת אדניו. אמר ליה קדשא בריך
הוא, את אמרת וימאן, ויאמר. חייך, וימאן
ויאמר אחרא, ייתי לברכא לבנה, ויתברכו
ביה. הדיא הוא דכתיב, וימאן אביו ויאמר
ידעתי בני ידעתי.

בין דאמר ידעתי בני, אמאי אמר, ידעתי
אחרא. אלא אמר, ידעתי בני, בזמנא
דקיימת בגופך דאת ברי, פד חמית דיוקנא
דילי, ותבת בקיומך. ובגיני כך פתיב, ידעתי
בני, ידעתי. על מה דאמרת דדא הוא בוכרא,
גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל, והכא בגין
כך פתיב, ויקרא לבנו ליוסף, לבנו ליוסף
ממש.

דבר אחר, ויקרא לבנו ליוסף, דבדיוקנא
חד הו מתחזין. דכל מאן דחמי
ליוסף, הוה אסהיד דבריה דייעקב הוה. רבי
יוסי אמר, כלל הכי הוא. ועוד דיוסף זן ליה
ולבנוי בסבותיה, ובגיני כך בנו ממש, יתיר
מפלגהו. ויקרא לבנו ליוסף, אמאי ליוסף ולא
לאחרא. משום דרשותא הוה בידיה לסלקיה
מתמן.

רבי יוסי אמר, בין דייעקב הוה ידע דבנוי
ישתעבדון בגלותא תמן במצרים,
אמאי לא אתקבר תמן בגין דיגין זכותיה על
בנוי. אמאי בעא לאסתלקא מתמן. והא
כתיב, (תהלים ק) פרחם אב על בנים, אן הוא
רחמנותא.

אמאי הכי תאנא, בשעתא דהוה נחית יעקב
למצרים, הוה דחיל. הוה אמר,
דילמא חס ושלום ישתצון בני ביני עממיא,

הפית, אבל איש אחר היה שם.
בין שהרים יוסף עינוי וראה את
דמות אביו, ישב בקיומו ונרתע
לאחור.

בא ראה מה כתוב, וימאן ויאמר
אל אשת אדניו. אמר לו הקדוש
ברוך הוא, אתה אמרת וימאן
ויאמר, חייך וימאן ויאמר אחר
יבא לברך את בניך ויתברכו בו,
זהו שכתוב וימאן אביו ויאמר
ידעתי בני ידעתי.

בין שאמר ידעתי בני, למה אמר
ידעתי אחר? אלא אמר ידעתי
בני, בזמן שעמדת בגופך שאתה
ברור, כשראית את דמותי ושבת
בקיומך, ומשום כך כתוב ידעתי
בני ידעתי, על מה שאמרת שזהו
הבכור, גם הוא יהיה לעם וגם
הוא יגדל, וכאן משום כך כתוב
ויקרא לבנו ליוסף, לבנו ליוסף
ממש.

דבר אחר ויקרא לבנו ליוסף -
שבדמות אחת היו נראים. שכל
מי שראה את יוסף, היה מעיד
שבנו של יעקב היה. רבי יוסי
אמר, הכל כך הוא, ועוד, שיוסף
זן אותו ואת בניו בזקנותו, ולכן
בנו ממש יותר מכלם. ויקרא
לבנו ליוסף, למה ליוסף ולא
לאחר? משום שהיתה רשות
בידו להעלותו משם.

רבי יוסי אמר, בין שיעקב היה
יודע שבניו ישתעבדו בגלות שם
במצרים, למה לא נקבר שם כדי
שזכותו תגן על בניו? למה רצה
לעלות משם, וברך כתוב (תהלים
ק) פרחם אב על בנים, איפה
הרחמנות?

אמאי, כך שנינו, בשעה שהיה
יורד יעקב למצרים, היה פוחד,
והיה אומר: חס וחלילה לכלי
בני בין העמים, ואולי הקדוש
ברוך הוא יסלק שכינתו ממני
כבתחלה. מה כתוב? ויירא

יהי רצון מלפניך ה' אלוקי ואלוקי אבותי שיתקנים בנו עתה מקרא שפתוב "ואשים דברי בפיך ובצל ידי כפיתיה לנטע שמים וליסד ארץ", להעלות לרומם ולתקן הריסות וחרבות השכינה הקדושה לקשוט ופזרפירא עלאה ולארמון שעל מכונו ישב להחזיר עטרה ליושנה וקים בנו מהרה מקרא שפתוב "ויהי אור הלבנה באור החמה ואור החמה יהיה שבעתים באור שבעת הימים". וזכות הרשב"י הקדוש ובנו רבי אלעזר, ויזתם בן עזיהו, יעמוד לנו לתקן העולם מיום שנברא עד סופו פראנו וקראנו יראיו. וזכות היותנו עסוקים בהקמה הזאת, על ידי התקרב הגאולה, וישועתה מהרה תצמיח, לעלוי שכינת עזנו במהרה ביימנו. ויקוים בנו מקרא שפתוב "ויאמר אלקים יהי אור", ויארר עלינו אור ה', ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, אמן נצח סלה ועד. (נפח התפלה מתוך לשונו הקדוש של רבי חיים ויטאל זיע"א)

מודה אני לפניך השם אלוקי ואלוקי אבותי שזכיתי ללמוד ולהגות בספר הקדוש הזה ויהרהר עילאה, וזכות התנאים הקדושים שלמדנו תורתם יעמוד לנו ולזרענו ונזכה להבטחת הנביא (ישעיה נט, כ-כא) ובא לציון גואל ולשבי פשע ביצקב נאם ה'. ואני זאת בריתי אותם אמר יהוה רוחי אשר עליה ודברי אשר שמתי בפיך לא ימושו מפיה ומפי זרעה ומפי זרע זרעה אמר ה' מעתה ועד עולם. ויתקנים בנו הנבואה (ישעיה נא, טז) ואשים דברי בפיך ובצל ידי כפיתיה לנטע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון עמי אתה. ובפרפת משה רבינו מהימנא בתגלה במהרה דידן, ה' בדר יחזנו ואין עמו אל נכר, יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשונו בישועתך באמת באמר לציון מלך אלקיך, ברוך ה' לעולם אמן ואמן. (סיד ה')

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו. שובה אלינו [עלינו] בהמון רחמיה בגלל אבות שעשו רצונה. בנה ביתך כבתחלה וכוונן מקדשה על מכונו. והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב שכינתך לתוכו, והשב פהנים לעבודתם ולויים לדוכנם לשירים ולזמרים. והשב ישראל לנויהם. ומלאה הארץ דעה את ה' ליראה ולאהבה את שמו הגדול הגבור והנורא אמן בן יהי רצון. (סי"ת).

הקדיש לעלוי הנשמה: הקדיש הוא שבח גדול לבורא עולם על כן יש בזה עלוי נשמה גדול לנפטר במיוחד בזה שגורם לצבור לענות אמן, שהוא עלוי נשמה גדול עד מאד ונחת רוח לנשמה. מלבד מה שמציל את הנפטר מדינה של גיהנם. מעלה אותו בדרגות נוספות בגן עדן (עין פה החיים שכתב לומר בכל ליל שבת קדיש אפילו אחר מאה שנה שעולה מעלה מעלה, וצ"ע פלא יוצץ). מעלת לימוד הזוהר לעלוי הנשמה: כתבו המקבלים: לימוד הקבלה והזוהר (תורת הרשב"י) יש בו תועלת לנשמה יותר משאר למידים. כי לכן נקרא זוהר שהוא מזוהר הנשמה... וביום שבת קודש ששעה אחת לימוד הזוה"ק שונה אלה שנה, ובשמחה מליון שנה עליו להשתדל יותר בלימוד הזוה"ק כי הוא מבחינת היום, קדוש הוא לאלהינו... ומה גדלה מעלת לימוד הזוהר הקדוש בגבהי מרומים ובמיוחד ביום הקדוש יום השבת שאין ערוך להשגתו, ובנדאי למודו בעד עלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, אין קץ למעלתו ואין קץ לעלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, ומעטרים לנשמה בעטרה ולבוש מיוחד בזכות למודו. וכן לקמי ותמותו ע"ה (ועין קב הישר) והנה שזכרו אתו, כפול ומכפל שבעתים, בבחינת מכבדו במותו וכו', (ועין פלא יוצץ ערך כבוד אב ואם).

קדיש על ישראל נסח ספרדי (ע"מ)

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. (אמנ) בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיִּמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ
וַיַּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. (אמנ) בְּחֵיכּוֹן וּבְיוֹמִיכּוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּעֶגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב וְאָמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא
וּלְעָלְמֵי עָלְמָיָא יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. (אמנ) לְעֵלְא מִן כָּל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא
תַּשְׁבַּחְתָּא וְנַחְמְתָא דְאַמִּירִין בְּעֶלְמָא וְאָמְרוּ אָמֵן: עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן
וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן דְּעֶסְקִין בְּאוּרִיתָא קְדֻשָּׁתָא. דִּי
בְּאַתְרָא הָדִין וְדִי בְּכָל אַתְר וְאַתְר, יְהֵא לְנָא וּלְהוֹן וּלְכּוֹן חֲנָא וְחֶסְדָּא וְרַחֲמֵי
מִן קֳדָם מְאָרִי שְׁמֵיָא וְאַרְעָא וְאָמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא,
חַיִּים וְשֹׁבְעֵי וַיִּשְׁוּעָה וְנַחֲמָה וְשִׁיזְבָּא וּרְפוּאָה וּגְאֻלָּה וְסְלִיחָה וְכַפָּרָה, וְרוּחַ
וְהַצֵּלָה לָנוּ וּלְכָל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן: (אמנ) עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא
בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן: (אמנ)

הַשְׁבֵּכָה לְאִישׁ: אֲשֶׁרִי אִישׁ יָרָא אֶת יְהוָה בְּמַצּוֹתָיו חָפֵץ מְאֹד: הַמְרַחֵם עַל
כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יַחוּס וַיַּחְמוֹל וַיִּרְחֵם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁל (פב"פ). רוּחַ
יְהוָה תְּנִיחָנוּ בְּגֵן עֵדֶן: דְּאַתְפָּטֵר מִן עֲלְמָא הָדִין כְּרַעוּת אֱלֹהָא מְאָרִיָּה שְׁמֵיָא
וְאַרְעָא. מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִרְחֵם עָלָיו. וַיַּחוּס וַיַּחְמוֹל עָלָיו. מְלַךְ
מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִסְתִּירָהוּ בְּצֵל כְּנָפָיו וּבִסְתֵּר אֶהְלֹו לַחַזוּת בְּנוֹעַם
יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ. וּלְקַץ הַיָּמִין יַעֲמִידָהוּ. וּמִנְחַל עֲדָנָיו יִשְׁקָהוּ. וַיַּצְרוֹר
בְּצִרוֹר הַחַיִּים נִשְׁמָתוֹ. וַיִּשִּׁים כְּבוֹד מְנוּחָתוֹ. יְהוָה הוּא נִחְלָתוֹ. וַיִּלְוֶה אֱלֹו
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבוֹ יִהְיֶה שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוֹ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם.
הַלֵּךְ נִכְחוֹ. הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבִּים עַמּוֹ בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

הַשְׁבֵּכָה לְאִשָּׁה: אֵשֶׁת חַיִּל מִי וּמִצָּא, וְרַחֵם מִפְּנִינִים מְכָרָה: שֶׁקֶר חָחַן וְהִכָּל
הַיָּפִי, אִשָּׁה יִרְאֵת יְהוָה הִיא תִּתְהַלֵּל: תְּנוּ לָהּ מִפְּרִי יָדֶיהָ, וַיִּהְלָלוּהָ בְּשַׁעְרִים
מְעֻשִׂיָּה: הַמְרַחֵם עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יַחוּס וַיַּחְמוֹל וַיִּרְחֵם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וּנְשָׁמָה
שֶׁל (פב"פ). רוּחַ יְהוָה תְּנִיחָנוּ בְּגֵן עֵדֶן: דְּאַתְפָּטֵר מִן עֲלְמָא הָדִין כְּרַעוּת
אֱלֹהָא מְרִיָּה שְׁמֵיָא וְאַרְעָא. הַמְלַךְ בְּרַחֲמָיו יַחוּס וַיַּחְמוֹל עָלֶיהָ. וַיִּלְוֶה אֱלֹו
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבָהּ יִהְיֶה שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוֹ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם.
הַלֵּךְ נִכְחוֹ. הִיא וְכָל בָּנוֹת יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבוֹת עִמָּה בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא די ברא כרעותה וימליך מלכותה. ויצמח פורקנה ויקרב משיחה. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל. בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי: יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקודשא. בריך הוא לעלא (בעשי"ת ולעלא מכל) מן כל ברכתא ושירתא, תשבתתא ונחתתא, דאמירן בעלמא. ואמרו אמן:

על ישראל ועל רבנן ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי תלמידיהון ועל כל מאן דעסקין באוריתא די באתרא הדין ודי בכל אתר ואתר יהא להון ולכון שלמא רבא חנא וחסדא ורחמי וחי אריכי ומזוני רויחי ופורקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן: עושה שלום בברומיו הוא ברחמי יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

תפלה על הנפטר לאחר הלמוד

לאיש: אגא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוני בן פלוני) וגמול נא עמו בחסדך הגדול לפתח לו שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתו באהבה ובחבה. ושלח לו מלאכך הקדושים והטהורים להוליכו ולהשיבו תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכנתך, ולהשביעו מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערכה שנתך, ותשמר אותו מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לו על כל פשעיו. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לו זכיותיו וצדקותיו אשר עשה. ותשפיע לו מנשמתו לדשן עצמותיו בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. וישכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל יראה פני גיהנם. ונשמתו תהא צרוּרה בצרור החיים ולהחיותו בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

לאשה: אגא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלונית בת פלונית) וגמול נא עמה בחסדך הגדול לפתח לה שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתה באהבה ובחבה. ושלח לה מלאכך הקדושים והטהורים להוליכה ולהשיבה תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכנתך, ולהשביעיה מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערכה שנתך, ותשמר אותה מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לה על כל פשעיה. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לה זכיותיה וצדקותיה אשר עשתה. ותשפיע לה מנשמתה לדשן עצמותיה בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. ותשכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל תראה פני גיהנם. ונשמתה תהא צרוּרה בצרור החיים ולהחיותה בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

ספר

אור הזוהר

החדש
השלם
והמנוקד

בו יבואר גודל החיוב
ללמוד וללמוד הזוהר
הקדוש והתיקונים
וחכמת האמת שהכיר
התנא האלקי רבי
שמעון בר יוחאי זיע"א

הרב הקדוש רבי חיים בן עטר, האור החיים, זי"ע,
היה פעם אחד בהילולא פה עיה"ק צפת ת"ו,
וכשעלה למרון והגיע לתחתית ההר שעולים
לציון הרשב"י, ירד מהחמור והיה עולה על ידיו
ועל רגליו, וכל הדרך היה נועה כבהמה וצועק,
היכן אני השפל נכנס, למקום אש שלהבת קב"ה,
וכל פמליא של מעלה הכא, וכל נשמות הצדיקים
שמה, ובעת ההילולא היה שומע שמחה גדולה
עיי"ש. (רבי שמואל העליר נאב"ד צפת בסוף כבוד מלכים)
רבי פנחס מקאריין זצ"ל נתן שבח והודאה להשם יתברך על
שלא ברא אותו בשנים שלא נתפשט הזוהר בעולם, כי הזוהר
האט מור דערהאלטן ביים יידישקייט "הזוהר החזיק אותי
ביהדות". (חכם הדורים, י.ג. בן עטר).